

העזרה מהסוגיא

נדרים כו. - לב:

פרשת תולדות ה'תשפ"ג

דף כו

◆ נדר שהותר מקצתו:

- באופן שהותר על ידי פתח או משום שהיה 'נדרי שגגות':
 - לרבה - לבית שמאי נדר שהותר מקצתו לא הותר כולו, ולבית הלל נדר שהותר מקצתו הותר כולו.
 - לרבא - נדר שהודר מקצתו הותר כולו.
 - האופנים שבהם אומרים נדר שהותר מקצתו הותר כולו:
 - באופן שאם היה רוצה לאסור את כולם היה אומר 'כולכם', ואם היה רוצה לאסור מקצת היה אומר 'פלוגי ופלוגי' - הותר כולו.
 - באופן שאם היה רוצה לאסור את כולם היה אומר 'פלוגי ופלוגי', ואם היה רוצה לאסור מקצת היה אומר 'כולכם' אסורים חוץ מפלוגי' - הותר כולו.
 - באופן שאם היה רוצה לאסור את כולם היה אומר 'כולכם', ואם היה רוצה לאסור מקצת היה אומר 'כולכם חוץ מפלוגי':
 - לרבה - לא הותר כולו.

⊕ הערות ⊖

- א הר"ג מבאר שהנידון של נדר שהודר מקצתו הוא בשני נדרים שנדר אותם יחד בלשון 'כולכם' או בלשון 'לזה ולזה', אבל באופן שנדר שני נדרים בלשון 'לזה ולזה' אין שייכות בין הנדרים ובאופן שהותר האחד לא הותר השני.
- בדברי הגמ' מבואר אופן נוסף של נדר שהותר מקצתו, כגון שנדר הנאה מראובן והוסיף ואמר 'שמעון כראובן', והוסיף ואמר 'לוי כשמעון', שבאופן שהותר ראובן הותרו כולם, ובאופן שהותר הותר לוי וראובן נשאר באיסורו, ובאופן שהותר לוי שמעון ולוי נשאר באיסורם.
- ב בדברי הגמ' מבואר שלפי רבה במחלוקת של בית שמאי ובית הלל נחלקו רבי עקיבא ורבנן: לרבי עקיבא נדר שהותר מקצתו הותר כולו, ולרבנן נדר שהותר מקצתו לא הותר כולו.
- ג הר"ג מבאר שהדין שנדר שהותר מקצתו הותר כולו נאמר באופן שיש טעות ב'לשון הנדר', אבל באופן שאין טעות ב'לשון הנדר' לא הותר כולו.
- ד הר"ג מבאר שהסיבה שבאופן זה נחשב שיש טעות ב'לשון הנדר', משום שיש אנשים שכאשר רוצים לאסור מקצת לא אומרים לשון 'כולכם חוץ מפלוגי', כדי שלא ישמע בתחילת דבריהם שכוונתם לאסור את כולם.
- ה הר"ג מבאר שהסיבה שבאופן זה נחשב שיש טעות ב'לשון הנדר', משום שיש אנשים שכאשר רוצים לאסור מקצת לא אומרים לשון 'פלוגי ופלוגי', כדי שלא יחשוב השומע בתחילת דבריהם שכוונתם לאסור את פלוגי ופלוגי כן יאסרו את כולם.

לקבלת העלון במייל B0527147396@gmail.com

• לרבא - לבית שמאי לא הותר כולו, לבית הלל הותר כולו.

▪ באופן שאם היה רוצה לאסור את כולם היה אומר 'פלוגי ופלוגי', ואם היה רוצה לאסור מקצת היה אומר 'פלוגי' - לא הותר כולו.

• באופן שהותר על ידי חרטה - לפי התירוף הראשון בר"נ לא הותר כולו, ולפי התירוף השני בר"נ הותר כולו.

• באופן שהותר על ידי הפרת הבעל - לא אומרים הותר כולו.

דף כז

◆ דיני קנין סודר:

• הקדמה - קנין סודר מועיל באופן שהקנין חל מיד, אבל באופן שהקנין חל לאחר זמן לא מועיל משום ש'כלתא קנינו', ונחלקו תירוצי הר"נ באופן שעשו קנין סודר בסתמא האם כוונתו שהקנין יחול מיד וכדלהלן:

• לתירוף ראשון בר"נ - הקנין חל מיד.

• לתירוף שני בר"נ - באופן שלא היה תנאי הקנין חל מיד, ובאופן שהיה תנאי הקנין חל לאחר זמן.

• לתירוף שלישי בר"נ - הקנין חל לאחר זמן, אמנם באופן שעשה את הקנין בבית דין חשוב הקנין חל מיד.

◆ דיני אסמכתא:

• הקדמה - אדם שהקנה לחברו חפץ בתנאי, והיה סבור שיקיים את התנאי ולא תחול ההתחייבות, ובסוף לא קיים את התנאי, יש אופנים שהתחייבות לא חלה משום שנחשב ל'אסמכתא' וכדלהלן.

• באופן שהקנין חל לאחר זמן - יש חסרון של אסמכתא.

• באופן שהקנין חל מעכשיו:

○ לתירוף הראשון של הר"נ:

▪ באופן שמסר את החפץ הנקנה לחברו - אין חסרון של אסמכתא.

▪ באופן שלא מסר את החפץ הנקנה לחברו - יש חסרון של אסמכתא, אמנם באופן שעשה את הקנין בבי"ד חשוב אין חסרון של אסמכתא.

○ לתירוף שני ושלישי בר"נ - אין חסרון של אסמכתא.

◆ דיני קיום תנאי באונס:

• באופן שעשה תנאי לחברו, כגון ראובן שהדיר את שמעון אם לא יאכל אצלו ושמעון לא הגיע לאכול באונס - לא חל הנדר.

• באופן שעשה תנאי לעצמו, כגון אדם שהתפיס את זכויותיו בבית דין ואמר שאם לא אבוא תוך שלשים יתבטלו הזכויות שיש לי ונאנס ולא בא (באופן שאין חסרון של אסמכתא)

○ באופן שאין חסרון של אסמכתא:

☞ הערות ☞

1 רבא מבאר שהטעם של בית שמאי שלא הותר כולו משום ש'תפוס לשון ראשון', ולכן כאשר אומר 'כולכם חוץ מפלוגי' עיקר דבריו הוא 'כולכם' ואין טעות בלשון הנדר, והטעם של בית הלל שהותר כולו משום 'בגמר דבריו אדם נתפס', ולכן כאשר אומר 'כולכם חוץ מפלוגי' סיומ דבריו הם עיקר ויש טעות בלשון הנדר.

בדברי הגמ' מבאר שלפי רבא במחלוקת של בית שמאי ובית הלל נחלקו רבי עקיבא ורבנן: לרבי עקיבא הותר כולו, ולרבנן לא הותר כולו.

2 הר"נ מבאר שהסיבה שבאופן שעשה את הקנין בבית דין חשוב הקנין חל מעכשיו, משום שאדם לא עושה קנין שאינו מועיל בפני בית דין חשוב.

ביאור הכוונה 'בית דין חשוב': לתירוף אחד בר"נ סמוכים, ולתירוף שני בר"נ בית דין אלים לאפקועי ממונא.

ח הר"נ בתירוף השני מחדש שלמרות שבכל אופן שהקנין חל לאחר זמן יש חסרון של אסמכתא, מ"מ באופן שאדם התפיס זכויותיו בבית דין ואמר שאם לא יבוא בתוך שלשים יום יתבטלו הזכויות ועשו קנין אין חסרון של אסמכתא, משום שבית דין חשוב יכולים להפקיע ממון. והר"נ מבאר שדין זה לא נאמר בכל תנאי שאדם עושה עם חברו, משום שאין סיבה שבית דין יפקיעו את הממון.

ט הר"נ מבאר שבין באופן ששמעון נאנס באונס גדול (כגון ששמעון חלה) ובין באופן ששמעון נאנס באונס קצת (כגון שחלה הבן של שמעון) לא חל הנדר, משום שכונת ראובן להדיר את שמעון רק באופן ששמעון יכול לבוא ולא בא, ולא באופן ששמעון לא יכול לבוא.

- באופן שנאנס באונס שלא שכיח - זכויותיו לא בטלות.
- באופן שנאנס באונס שכיח ולא שכיח - לרב הונא זכויותיו בטלות, לרבא זכויותיו לא בטלות.
- באופן שנאנס באונס שכיח - זכויותיו בטלות^א.

דף כה

◆ דיני נדר ושבועה בשביל להציל ממונו:

- הקדמה - אדם שבאים ליסטים לקחת ממונו, ובשביל להציל את ממונו אומר שהממון הוא תרומה או שייך למלך, ישנם אופנים שמותר להוכיח את דבריו על ידי נדר ושבועה וכדלהלן.
 - שיטת בית שמאי - באופן שהליסטים ביקשו ממנו לידור נדר להוכיח שהממון הוא תרומה או שייך למלך, כגון שיאמר 'קונם אשתי נהנית לי אם הפירות אינם תרומה או אינם של המלך', מותר לידור נדר זה ויחשוב בלבו שהנדר הוא ליום זה והנדר יחול רק ליום זה. אמנם באופן שהוסיף על הנדר ואמר 'קונם אשתי ובני נהנים לי', הנדר על בניו חל לעולם. ובאופן שהליסטים לא ביקשו ממנו להוכיח את דבריו על ידי, נדר אסור לו לידור מעצמו. ובאופן שהליסטים ביקשו ממנו להשבע בשביל להוכיח שהממון שלו, אסור להשבע^ב.
 - שיטת בית הלל - בין באופן שהליסטים ביקשו ממנו לידור נדר, ובין באופן שהליסטים ביקשו ממנו להשבע, מותר לידור ולהשבע, וכן יכול להוסיף על הנדר והשבועה שביקשו ממנו.
- ◆ אדם שאמר 'נטיעות הללו קרבן אם אינן נקצצות' והיה סבור שיקצצו מחמת שיש רוח חזקה ובסוף לא נקצצו - הנדר חל^ג.

דף כט

◆ אדם שאמר 'הרי נטיעות הללו קרבן עד שיקצצו':

- באופן שהמקדיש לא פדה את הנטיעות - לבר פדא הנטיעות קדושות לעולם, לעולא הנטיעות קדושות עד שיקצצו^ד.
- באופן שהמקדיש פדה את הנטיעות:
 - לבר פדא - באופן שהמקדיש פדה את הנטיעות לפני שנקצצו הנטיעות חוזרות להיות קרבן, ובאופן שהמקדיש פדה את הנטיעות לאחר שנקצצו הנטיעות אינן קרבן.
 - לעולא:

☞ הערות ☜

- י הר"נ מבאר שהטעם של רב הונא שזכויותיו בטלות, שכיון שעשה תנאי לעצמו היה צריך להתנות שאם לא יבוא באונס לא יתבטלו הזכויות, וכיון שלא התנה 'איהו דאפסיד אנפשיה' וזכויותיו בטלות, אבל באופן שעשה תנאי לחברו שלא היה צריך להתנות, לא חל הנדר.
- יא הגמ' מבארת שרבה מודה באונס שכיח שהיה צריך להתנות שאם לא יבוא מחמת אונס זה שזכויותיו לא יתבטלו, וכיון שלא התנה 'איהו דאפסיד אנפשיה' וזכויותיו בטלות.
- יב הר"נ מבאר שבאופן שאדם נודר בסתמא וחושב בלבו שהנדר יחול רק ליום זה הנדר חל לעולם, משום ש'דברים שבלב אינם דברים'. אמנם באופן זה שיש אונס של הליסטים, האונס מפרש שכוונתו שהנדר יחול ליום זה.
- בדברי הגמ' מבואר שה"ה שמותר לידור נדר בשביל להציל את עצמו ממוכס שגובה שלא כדון, כגון מוכס שהמלך לא העמידו, או מוכס שגובה ללא קיצבה (כלומר מוסיף לאחד ומפחית לשני), אבל במוכס שהמלך העמיד אותו וגובה כדון אסור לידור נדר, כיון ש'דינא דמלכותא דינא' (הר"נ מבאר שהדין ש'דינא דמלכותא דינא' נאמר רק באופן שהמלך יכול לגרש את התושבים מהארץ כגון מלך גוי בחוץ לארץ, ולכן יכול לגבות מס על הישיבה בארץ, אבל מלך ישראל בארץ ישראל שלא יכול לגרש את התושבים מהארץ, לא נאמר הדין של 'דינא דמלכותא דינא').
- יג הר"נ מביא שני פירושים בכוונת דבריו 'קרבן': א. דמי קרבן. ב. 'קונם כללי'. ובדברי המשנה מבואר שאפשר לפדות את הנטיעות הללו, ולפי הפירוש הראשון מובן שאפשר לפדות את הנטיעות, ולפי הפירוש השני צריך לומר שהמשנה סוברת כמו רבי מאיר [לה א] שיש פדיון בקונם כללי.
- יד ראה לעיל [הערה קודמת] שהר"נ מביא שני פירושים בכוונת דבריו 'קרבן': א. דמי קרבן. ב. 'קונם כללי'. ולפי הפירוש הראשון נחלקו בר פדא ועולא האם 'קדושת דמים' חלה לזמן, ולפי הפירוש השני נחלקו האם 'קונם כללי' חל לזמן.
- הגמ' לקמן [ל א] מבארת שדברי בר פדא שהנטיעות חוזרות להיות קרבן נאמר רק באופן שהמקדיש פדה את הנטיעות, אבל באופן שאדם אחד פדה את הנטיעות ואח"כ מכר את הנטיעות למקדיש, הנטיעות לא חוזרות להיות קדושות.

- לפירוש הראשון בר"נ - באופן שהמקדיש פדה את הנטיעות לפני שנקצצו, הנטיעות חוזרות להיות קרבן^{טו}.
- לפירוש השני בר"נ - באופן שהמקדיש פדה את הנטיעות לפני שנקצצו, הנטיעות אינן קרבן^{טז}.

◆ ראובן שאמר לשמעון 'שדה זה תהיה קנויה לך עד שאעלה לירושלים':

- באופן שראובן לא קנה את השדה משמעון - השדה שייכת לשמעון עד שראובן יעלה לירושלים, ולאחר שיעלה לירושלים השדה חוזרת אליו.
- באופן שראובן קנה את השדה משמעון לפני שעלה לירושלים:
 - לפירוש הראשון בר"נ - השדה חוזרת ונקנית שוב לשמעון^{יז}.
 - לפירוש השני בר"נ - השדה שייכת לראובן^{יח}.

◆ דיני אדם שנדר או הקדיש ל'זמן' (כגון שלשים יום):

- נדר - חל לזמן.
- קדושת דמים - לבר פדא חלה לעולם, לעולא ואביי חלה לזמן^{יט}.
- קדושת הגוף - לבר פדא חלה לעולם, לעולא ואביי חלה לזמן^כ.
- קידושי אשה - לבר פדא ועולא חל לעולם, ובדעת אביי הסתפק הר"נ האם חל לעולם או חל לזמן^{כא}.

◆ דיני אדם שעשה קנין לאחר שלשים וחזר בו בתוך שלשים:

- באופן שלא אמר 'מעכשיו':
 - לרבי יוחנן:
- בקידושין - האשה יכולה לחזור בה משום ש'דיבור מבטל דיבור'.
- בהקדש - לפי פירוש הראשון בר"נ לא יכול לחזור בו. ולפי הפירוש השני בר"נ: לבר פדא לא יכול לחזור בו, ולאביי יכול לחזור בו^{כב}.

☞ הערות ☞

- טו הפירוש הראשון בר"נ סובר שהסיבה שהנטיעות חוזרות להיות קרבן, משום שמשמעות הלשון 'עד שיקצצו' היא שחוזר ומקדיש עד שעת הקציצה.
- טז הפירוש השני בר"נ סובר שהסיבה שהנטיעות אינן קרבן, כיון שאפשר לפרש את הלשון 'עד שיקצצו' כפשוטו שהנטיעות קדושות עד שיקצצו ולאחר מכן יצאו לחולין, ולכן לא צריך לפרש את הלשון שלא כפשוטו, שחוזר ומקדיש עד שעת הקציצה. אבל לפי בר פדא סובר שהנטיעות אינן יוצאות לחולין, וא"א לפרש את הלשון 'עד שיקצצו' כפשוטו שהנטיעות קדושות עד שיקצצו, מבארים את הלשון שלא כפשוטו שחוזר ומקדיש עד שעת הקציצה.
- יז הפירוש הראשון בר"נ סובר שהשדה חוזרת ונקנית שוב לשמעון, כיון שמשמעות הלשון 'עד שאעלה לירושלים' היא שחוזר ומקנה לו עד שיעלה לירושלים. הר"נ מבאר שמדובר באופן שעשה קנין כסף או באופן שעשה קנין חזקה והוסיף ואמר 'מעכשיו', אבל באופן שעשה קנין חזקה ולא אמר 'מעכשיו' השדה לא חוזרת ונקנית שוב לשמעון, משום ש'כלתה קנינו'. הר"נ מסיים שיש צד שבזמן שראובן קנה את השדה משמעון יש חסרון של 'כלתה קנינו' אפילו באופן שעשה קנין כסף או קנין חזקה ואמר מעכשיו ולא יחול הקנין, ורק בקנין שמועיל בדיבור כגון הקדש או אמירה לעניים אין חסרון של 'כלתה קנינו'.
- יח הפירוש השני בר"נ סובר שהשדה שייכת לראובן כיון שאפשר לפרש את הלשון 'עד שאעלה לירושלים' כפשוטו שהשדה תהיה שייכת לשמעון עד שיעלה לירושלים ולאחר שיעלה לירושלים השדה תחזור אליו, ולכן לא צריך לפרש את הלשון שלא כפשוטו שחוזר ומקנה עד הזמן שיעלה לירושלים.
- יט נחלקו האמוראים באופן שאמר 'הרי נטיעות הללו קרבן': לעולא חל לזמן, ולבר פדא ואביי חל לעולם. ראה לעיל [הערה יג] שהר"נ מביא שני פירושים בכונת דבריו 'קרבן': א. דמי קרבן. ב. 'קונם כללי'. ולפי הפירוש הראשון נחלקו בר פדא ועולא האם 'קדושת דמים' חלה לזמן, ולפי הפירוש השני נחלקו האם 'קונם כללי' חל לזמן. אמנם גם לפי הפירוש השני משמע בדברי הגמ' שכמו שנחלקו ב'קונם כללי' האם חל לזמן, כך נחלקו ב'קדושת דמים' האם חל לזמן.
- כ הר"נ מבאר שלמרות שבתחילת הסוגיא משמע שעולא סובר שקדושת הגוף חלה לעולם (שהרי רב המנונא מקשה על דברי עולא מקידושי אשה שחלים לעולם ורבא מתיר שעולא מודה בקדושת הגוף שחלה לעולם), מ"מ בסיום הסוגיא מבואר שעולא סובר שקדושת הגוף חלה לזמן (שהרי הגמ' מקשה מדברי הברייתא שקדושת הגוף חלה לזמן רק על בר פדא ולא על עולא, והר"נ מבאר שהגמ' סוברת שהתירו על קושייתו של רבא שלמרות שקדושת הגוף חלה לזמן מ"מ קידושי אשה לא חלים לזמן).
- כא הר"נ מבאר שהצד שלפי אביי הקידושין חלים לזמן, משום שאביי סובר שקדושת הגוף יכולה לחול לזמן וקידושי אשה נחשבים קדושת הגוף. והצד שלפי אביי הקידושין חלים לעולם, משום שקנין לזמן נחשב 'קנין פירות' ובקידושי אשה לא מצוינו קנין פירות, אבל בהקדש שמצינו קנין פירות יכול לחול קדושת הגוף לזמן.
- כב הר"נ מבאר שלפי הצד שההקדש חל מבואר ש'אמירתו לגבוה' מועילה יותר מ'מסירה להדיוט', שבמסירה להדיוט באופן שלא אמר מעכשיו יכול לחזור בו, אבל באמירה לגבוה גם באופן שלא אמר מעכשיו נחשב כמו שאמר מעכשיו ולא יכול לחזור בו.

- לריש לקיש - לא יכול לחזור בו.
- באופן שאמר 'מעכשיו' - לא יכול לחזור בו.

דף ל

◆ הנותן שתי פרוטות לאשה ואמר 'התקדשי לי באחת היום ובאחת לאחר שאגרשיך' - ספק האם חלים הקידושין לאחר הגירושין.²¹

◆ לשונות נדרים:

- 'יורדי הים' ו'יושבי היבשה':
 - באופן שנדר מיד:
 - 'יורדי הים' - נחלקו האמוראים האם כוונת הלשון רק לאנשים שדרכם ליסוע בים למקום רחוק, או גם אנשים שדרכם ליסוע בים למקום קרוב ('מעכו ליפו')²².
 - 'יושבי היבשה' - לא רק אנשים שאין דרכם ליסוע בים, אלא גם אנשים שדרכם ליסוע בים למקום רחוק, כיון שלאחר שיסעו בים יעלו ליבשה.
 - באופן שנדר לאחר שלשים יום:
 - שיטת הירושלמי:
 - לפי רבי ישמעאל - הולכים אחר זמן חלות הנדר.
 - לפי רבי עקיבא - הולכים אחר זמן אמירת הנדר.²³
 - שיטת הבבלי - הולכים בין אחר זמן חלות הנדר ובין אחר זמן אמירת הנדר, ולכן באופן שהאדם היה בכלל הלשון באחד מהזמנים אלו אסור.²⁴
- 'רואי החמה' - אסור בכל בני האדם, ומותר בדגים ועוברים.²⁵
- 'שחורי הראש' - אסור באנשים (לא רק בעלי שיער שחור אלא גם בעלי שיער לבן וקרחים) ומותר בנשים וקטנים.²⁶
- 'לודים' - אסור באנשים שנולדו, ומותר באנשים שיוולדו לאחר מכן.
- 'נולדים':
 - לרבי מאיר - כוונת הלשון אנשים שעתידיים להוולד, ולא אנשים שנולדו כבר.
 - לרבנן - כוונת הלשון מי שדרכו להוולד, ולכן אסור באנשים (בין שנולדו ובין שעתידיים להוולד) ומותר בדגים ועופות.²⁷

☞ הערות ☞

כג הר"ג מבאר שלמרות שרב פדא סובר שאדם שאמר 'הרי נטיעות הללו קרבן עד שיקצצו' באופן שהמקדיש פדה את הנטיעות לפני שנקצצו הנטיעות חוזרות להיות קרבן, ובאופן שאדם אחר פדה את הנטיעות הנטיעות לא חוזרות להיות קרבן (הובא לעיל הערה יד), באופן שנתן שתי פרוטות לאשה ובאחת מהם קידש לאחר הגירושין ספק האם חלים הקידושין השניים, משום שיש ספק האם אופן זה נחשב כמו שהמקדיש פדה או כמו שאדם אחר פדה.

כד הירושלמי מסתפק האם כוונת הלשון רק לאנשים שדרכם ליסוע בים למלאכתם, או גם לאנשים שדרכם ליסוע בים לטייל.

כה כך נוקט הר"ג בסוגיין, אמנם ראה להלן [פד א] שהר"ג כותב פירוש נוסף בדברי הירושלמי, ולפי זה לרבי עקיבא הולכים בין אחר זמן אמירת הנדר ובין אחר זמן חלות הנדר.

כו הר"ג [פד א] מבאר שהטעם של הבבלי שהולכים בין אחר זמן חלות הנדר ובין אחר זמן אמירת הנדר הוא משום שכך דעת בני אדם, ונידון זה לא שייך למחלוקת של רבי ישמעאל ורבי עקיבא מהו הזמן של עיקר הנדר לענין הפרת נדרים.

כז הגמ' מבארת שא"א לבאר שכוונת הלשון היא לאנשים שרואים את החמה, משום שאם כך היה צריך לומר 'רואים', ולכן כוונת הלשון לאנשים שהחמה רואה אותם, למעט דגים ועוברים שהחמה לא רואה אותם.

כח הגמ' מבארת שא"א לבאר שכוונת הלשון 'שחורי הראש' אנשים שיש להם שער ולא אנשים קרחים, שאם כך היה צריך לומר 'בעלי שיער', ולכן כוונת הלשון היא לאנשים בין שיש להם שער ובין קרחים ולמעט נשים וקטנים, משום שנשים נקראים 'מכוסי הראש', וקטנים נקראים 'מגולי הראש', ואנשים לא נקראים לא כך ולא כך, כיון שלפעמים ראשם מגולה ולפעמים ראשם מכוסה, ולכן נקראים 'שחורי הראש'.

כט הגמ' מבארת שרבי מאיר ורבנן מודים שבלשון התורה 'נולדים' כולל אנשים שנולדו ואנשים שעתידיים להוולד, ונחלקו בלשון בני אדם: לרבי מאיר כוונת הלשון אנשים שעתידיים להוולד ולא אנשים שנולדו, ולרבנן כוונת הלשון בין אנשים שעתידיים להוולד ובין אנשים שנולדו. ולפי רבנן כוונת הלשון היא לאנשים

דף לא - לב

◆ לשונות נדרים:

- 'שובתי שבת' - כוונתו לאנשים שמצווים על שמירת שבת ומקיימים את שמירת השבת, ולכן אסור בישראל ובכותים ומותר בגויים.
- 'עולי ירושלים' - כוונתו לאנשים שמצווים לעלות לירושלים ומקיימים את המצוה לעלות לירושלים.
- 'בני נח' - אסור בגויים ומותר בישראל, משום שישראל לא מתייחסים אחר נח אלא אחר אברהם יצחק ויעקב.
- 'זרע אברהם' - אסור בישראל ומותר בגויים (לא רק גויים שאינם בני אברהם אלא גם גויים שהם בני ישמעאל ועשו).^ל
- 'ערלים' - אסור בגויים (בין ערלים ובין מולים) ומותר בישראל (בין מולים ובין ערלים).
- 'מולים' - אסור בישראל (בין מולים ובין ערלים) ומותר בגויים (בין ערלים ובין מולים).

◆ דיני הנאה במקח וממכר:

- האם במקח וממכר המוכר נהנה או הלוקח הלוקח נהנה:
 - באופן שהחפץ נמכר ביותר משויו - הנאת מוכר.
 - באופן שהחפץ נמכר בשויו:
 - זבינא חריפא - הנאת לוקח.
 - זבינא מציעא - הנאת מוכר ולוקח.
 - זבינא דרמי על אפיה - הנאת מוכר.
 - באופן שהחפץ נמכר בפחות משויו - הנאת לוקח.
- הנפק"מ האם המוכר נהנה או הלוקח נהנה:
 - באופן שאמר 'שאיני נהנה מישראל' או שאמר 'אין ישראל נהנים לי' - אסור לקנות ולמכור מישראל באופן שעובר על נדרו.
 - הלוקח כלי מן האומן לבקרו ונאנס בידו:
 - באופן שנאנס בהליכה - באופן שהלוקח נהנה חייב באונסים משום שנחשב לשואל, ובאופן שהלוקח והמוכר נהנים או באופן שהמוכר נהנה אינו חייב באונסים.
 - באופן שנאנס בחזרה - פטור משום שנחשב לשומר שכו.

⊕ הערות ⊕

ולא לדגים ועופות שמטילים ביצים.

ל הגמ' מבאר שהמקור שבני ישמעאל ועשו אינם מתייחסים אחר אברהם אבינו הוא מהפסוק 'כי ביצחק יקרא לך זרע' ודורשים ולא ישמעאל, וכן דורשים 'ביצחק' ולא כל יצחק למעט את עשו.